

**Да ли богати треба да плаћају
порез на луксуз?**

**Да ли богати треба да
плаћају порез на
луксуз?**

rs.politsturm.com

2025-06-03

4 мин. читања

Влада Руске Федерације већ неколико година разматра питање увођења посебног пореза на скупу имовину за супербогате. Циљ је, на први поглед, смањење сиромаштва у складу са такозваним „мајским указима“ [1]. Периодично се спроводе анкете о томе да ли становништво подржава нове измене у опорезивању [2], и доносе се нови закони [3].

Шта је „порез на луксуз“ и шта ће он донети Русима? Пре свега, потребно је разумети да је сама концепција „пореза на луксуз“ само козметичка мера у оквиру капиталистичке логике. Она не угрожава директно основе друштвеног уређења и не мења природу експлоатације. Луксуз је само симптом болести, а не њен узрок.

Таква пореска политика не уклања механизам који ствара вишкове за једне и оскудицу за друге. Док постоји приватна својина над средствима за производњу, биће и луксуза, и сиромаштва, и „реформи“ које само одржавају систем, а не руше га.

Сам механизам присвајања вишка вредности и капиталистички принцип производње ради профита остају непромењени. Радници и даље продају своју радну снагу, шпекуланти и даље живе од ренте, а буржоазија и даље одређује дневни ред — са порезима или без њих.

Како стоје ствари у САД и Европи? У САД, државе Конектикат и Масачусетс имају повишене стопе пореза на промет луксузних производа [4]. У савезној држави Вашингтон уводи се додатни порез на скупе куповине [5]. Међутим, Сједињене Државе су међу земљама са највећим степеном друштвене неједнакости на свету: 10% најбогатијих Американаца контролише преко 70% националног богатства, док 50% становништва поседује свега око 1% [6].

У Француској постоји порез на луксуз за власнике некретнина вредних преко 1,3 милиона евра [8]. Ова земља такође има прогресивну скалу пореза на доходак: она се примењује на приходе изнад 11.294 евра годишње, а максимална стопа (45%) се плаћа на износе од 177.106 евра и више [9].

У Португалији, Великој Британији, Норвешкој, Италији, Немачкој, Шпанији и Шведској већ постоји прогресивно опорезивање прихода, имовине и наслеђа [10], [11].

Као и у САД, у Европи је присутна изражена имовинска неједнакост: 10% најбогатијих контролише већи део богатства (до 67%), док доња половина становништва поседује свега 1,2% [7]. Главни разлози су растуће цене становања, стагнација плата и ограничен приступ имовини, посебно међу младима. Стамбена криза и бирократија само погоршавају ову неједнакост [12], [13], [14].

Шта је капиталистичка држава? Држава је апарат власти у рукама владајуће класе. У капитализму, буржоаска држава штите интересе капиталистичке класе — крупних приватних власника који експлоатишу најамни рад и обогаћују се на рачун народа.

Неједнакост у таквом друштву не произилази из недостатка пореза, већ из саме природе тржишне економије, где знатан део становништва живи испод

границе сиромаштва. Мере о којима смо говорили су пуки симболични гест, а не право решење. Оне не решавају дубинске класне противречности уграђене у капитализам.

Зашто нам у капитализму уопште требају порези? Упркос тврдњама присталица капитализма, порези у капиталистичкој држави нису неутрално средство "друштвеног добра". Они су облик присвајања већег дела резултата рада радног народа, кроз обавезне државне уплате (Пореска управа, ПИО фонд, фонд здравственог осигурања, фонд осигурања од незапослености) и намете на приходе (порез на доходак), профит (од продаје имовине, наслеђивања и даровања) и потрошњу становништва (ПДВ, акцизе).

Оптерећујући радни народ својом тежином, они служе као извор средстава за одржавање државног апарата, војске и подршку монополима. Порезима се прераспоређују богатства створена рукама радника. Они иду у корист олигархије и јачају њену власт.

Крупни бизнисмени избегавају плаћање пореза, користећи пословне тајне, фалсификујући извештаје и користећи друге законске рупе да сакрију своје праве приходе.

За тржишну економију карактеристична је широка употреба облика директне и скривене државне субвенције монопола (државни уговори и национални пројекти, убрзана амортизација), што им обезбеђује враћање средстава одузетих кроз порезе.

Антинародни карактер опорезивања огледа се у читавом систему погодности за предузетнике (посебни попусти и велики одбици од опорезивих прихода, посебне погодности за корпорације при искоришћавању природних ресурса), у ослобађању од пореза разних фондова (амортизациони, резервни, хуманитарни), као и у примењивању пореских одбитака.

Да ли ће "порез на луксуз" побољшати живот народа? Прогресивни порези, порези на луксуз, еколошке накнаде на први поглед изгледају као кораца ка друштвеној правди. Али важно је схватити да се ове мере спроводе само до те мере док не прете основима постојећег државног поретка - приватној својини над средствима за производњу и тржишним односима.

На тај начин се идеолошки разоружава пролетаријат - људима се убацује идеја да држава може сама да регулише неједнакост без промене производних односа. Ствара се илузија да је у оквиру капитализма реформама могућ прелазак ка једнакости.

Порез, као надградња буржоаске државе, је само илузија која маскира праву природу тржишне економије и приватне својине - оруђе класног угњетавања. Под маском "друштвене одговорности" и "прерасподеле" он је потребан власти олигархије да прикрије системску експлоатацију и пљачку радничке класе, стварајући лажни утисак борбе против неједнакости.

Чак и прогресивно опорезивање, као реформистичка полумера, не уклања основ паразитизма - приватну својину над средствима за производњу, осуђујући пролетаријат на улогу најамног ропства.

Прави пут ка побољшању живота целог друштва лежи кроз потпуну експропријацију целокупне приватне својине капиталиста и њену замену друштвеном формом, као што је започето 1917. године Великом октобарском социјалистичком револуцијом. Само успостављање диктатуре радничке класе, где су власт, богатство и средства за производњу у рукама радника, може сломити моћ капитала и обезбедити истинску друштвену једнакост.

Извори:

[1] [rbc.ru](#) “Власти отказались от прогрессивной шкалы НДФЛ и налога с продаж” од 7. јуна 2018.

[2] [gazeta.ru](#) “Россияне хотят, чтобы налог на роскошь платили больше людей” од 7. априла 2025.

[3] РИА Новости “Путин подписал закон о повышении налогов на дорогие участки и недвижимость” од 12. јула 2024.

[4] DukeDocument “Ставки налога с продаж в США: подробный обзор по штатам” од 19. априла 2025.

[5] [48north.com](#) “Washington State Legislature Advancing Bill that Includes "Luxury Tax" on Boats, Other Vehicles” од 4. априла 2025.

[6] [uk.investing.com](#) „US wealth inequality hits new high as top 10% now own 71.2% of nation's wealth” од 4. априла 2025.

[7] [euro.news](#) “Mind the Gap! The unfair distribution of wealth in Europe” од 1. априла 2024.

[8] [property-serviceazur.com](#) “Налог на роскошь IFI во Франции | Подробно о налогообложении” од 2018.

[9] [euro.news](#) “Проверка фактов: платят ли в Монако налоги?” од 29. октября 2024.

[10] IMMIGRANT INVEST “Недвижимость в Европе: цены, налоги и стоимость содержания” од 5. маја 2025.

[11] YB Case “Налог на прибыль для физических лиц в Европе в 2025 году” од 11. децембра 2024.

[12] Газета.ru “На фоне удорожания жилья в Европе растет социальное неравенство” од 2. новембра 2023.

[13] Euro.news “Жилищный кризис в Европе усугубляется: в Испании это многогранная проблема” од 18. марта 2025.

[14] ИА Реалист “Неравномерное распределение богатства в Германии усугубляет состояние страны” од 17. јануара 2024.

Оригинални чланак